

Türkmen Halık Şiirinde Fiiller ve Türkiye Türkçesiyle Karşılığı
Örneğin: Hasan Görem

سرحان عدنان خلف
مديرية تربية صلاح الدين - الطوز

الافعال في الشعر الشعبي التركماني ومقارنتها بالافعال التركية حسن كورم إنموذجا

حسن كورم

عرفت طوز خورماتو بمدينة الملح والاثار في مذكرات واسفار الكثير من الرحالة والسواح وعشاق الطبيعة الخلافة فليس شيئا غريبا في تاريخ المدينة الصامته بأن تنجب شعراء عظام وكتاب مبدعون وفنانون كبار فمنهم حسن كورم الشاعر الذي لا ننساه رغم البعد والمنفى الذي غيب صورته البهية الحاضرة في الروح والخيال عرفناه في طوز ومن خلال زيه التركماني الاصيل كقامة باسقة وشاعر اصيل، كخير نموذج لشاعر وطني يوظف شعره تجاه الوطن .

فكان همه قضية وطنه ومعاناة ابنائه ورغم كل ظروفه الصعبة تمكن حسن كورم عبر رحلة حياته المفعمة بالعمل والعطاء والابداع الشعري ان يخلد بكل سرور في قلوب محبيه وقراء شعره الرصين ، ولقد اثبت من خلال الكم الهائل من قصائده الكاشفة لحالات الظلم والحيث والقسوة التي عاشتها مدينته المسالمة طوز خورماتو وقد ارتأيت بان يكون عنوان البحث **(الافعال في الشعر الشعبي التركماني ومقارنتها بالافعال التركية الحديثة حسن كورم إنموذجا)** ويتكون بحثي هذا عن حياته واسلوبه في كتابة الشعر اضافة الى استخراج الافعال ومقارنتها بالتركية الحديثة في جدول حسب اسبقية الحروف الابجدية وفي الختام اشكر كل من ساعدني في انجاز هذا العمل .

الكلمات المفتاحية : طوز ، حسن كورم ، رؤيا ، أملي ، لا تنتظر .

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	١
Önsöz	٢
Şairin Hayatı	٣
Şairin Üslubu	٤
Şairin Şiirlerinden Örnekler	
Dertli Bir Dosta.....	٥ - ٦
Emelim.....	٧
İrkımız.....	٧ - ٩
Duygu	٩ - ١٠
Gazel.....	١٠
İnsan.....	١١
Yok.....	١١ - ١٢
Rüya.....	١٢ - ١٣
Bizden İster Vatan.....	١٣ - ١٥
Bekletme	١٥ - ١٦
Basit Fiiller	
Dizin	١٧ - ٢٦
Sonuç	٢٧
Kaynaklar	٢٨

ÖNSÖZ

Tarih boyunca Irak Türkmenleri arasında bir çok şairler yetişmiştir, o şairlerin arasında HASAN GÖREM daha önemli bir yer tutmuştur. Bu önemli halık şairi daha çok tanıtmak için bir araştırma konusu ele aldım. Hasan Göremin şiirlerinden bir kaç şiir örnek olarak ve bugünkü Türkiye Türkçesinde fiilleri inceledim ve karşılığı bir Dizinde açıkladım . Ayrıca bu bölümde karşılaştırmalı olarak Türkiye Türkçesinde kullanılan fiiller Göremin şiirlerinde aynısı ya da ayrı olarak kullanıp kullanılmamasını gösterdim.

Önce Göremin hayatını ele aldım, sonra şairin hakkında yazılan yazılar ve şiirler aktarmaya çalıştım. Araştırmamızı içeriyor : Şairin yaşamını ve Tuzhurmatu geçmişi hakkında kısa bir bilgi içerir . Şairlerin ve şiir yazma tarzının etkisinde kalması.

Tezimin sonunda Göremin şiirlerinden örnekler seçtim. Sonuc olarak, Şairin şiirlerinde bulunan fiilleri çıkararak Ab"ye göre bir Dizin yapıp ve şairin kullandığı Türkmence kelimelerin karşılığını Türkiye Türkçesiyle gösterdim. Bu araştırmayı bir başarıya dönüştürmeme yardım eden herkese teşekkür ediyorum.

Şairin Hayatı

HASAN GÖREM ١٩٢٤ te Tuzun Çakkala muhallesinde dünyaya gelmiştir. Doğumdan

yedi gün sonra veya kırk gün sonra ağır bir hastalığa tutulmuştur . Gözlerini hastalıktan

sonra kayıp etmiştir . Şaire göre " Asıl kör insanlığı bilmeyen kalbi ködür" .

" Sekiz ,On" yaşlarında babsının ve başkalarının okudukları kitaplar dinlemeye

merak salmıştır . Her şairin şiirlerini dinlerken o da onun gibi şair olmak düşünmüştü .

Böylece gün geçtikçe şiiri sevilmiştir .

"Onbeş, Onaltı" yaşlarında şiir söylemeye düşündü ve içinden bazı mısraları

yaptıysada bir kaç yıl yaptığı şiirleri gizli tuttu , ancak ١٩٤٥ 'te ilk olarak " Tembelik"

şiirini Kerkük'te çıkan AFAK gazetesinde yayınlandı . Halk efkarına fazla daldı , her

olaydan ilhamlar alarak edebiyatta ilerlemek istedi , zaten günlerin getirdiklerini birer ders

olarak alırdı . Her şeyden ziyade tecrübelerden yaralanmayı düşünürdü .

" Şair Hasan Görem az çok beş dili öğrenmeye çalışmıştır, her dili bilen kimselerle

bildiği dili öğrenmek için beraber bulunmaya gayret ekmiştir , bunların öğrenmesinde

maksadına gelince şair Hasan Görem bir insandır , insanların menfaatını yaymak istediği".

" Şiirlerinin konusuna gelince çoğunluklada insanlara yarayan öğütler, insan oğlunun

insanlığı bilmek konusuna değinmişti, zaten aşkın bile manevi olmasını aradı . Yani her

topluma hizmet aşkı olmasını daha doğru bilmişti . ١٩٤٥ ten bir arkadaş yanında yazdırmış

olduğu "٣٠ , ٤٠" parça şiirlerinden birden kayıp olduğu vardır . Şair demiş şimdide o

parçaları nerede görürsem benim olduğunu bilirim . Şimdilik neşir edilmeyen şiirlerin

varsada, kendi yanındadır . Bunlar şimdilik neşir etmeyi düşünmemiş" .(١)

Şairin Üslubu

١٩٢٢ yılında Tuzhurmatu Çakkale mahallesinde dünyaya gelen ve ١٩٩٥ yılının

Sonlarına kadar dünyadan göz eden şair, Çocuk iken gözlerini kaybetmiş , babası Molla

Veli Demirci tarafından okunan kitaplardan zevk duymış .

"١٤ - ١٥ aralarında şiir yazmaya uğraşları başlamış ve ١٩٥٤ yılı bir başlangıç noktası olarak şiirlerini " Afak " ve " Beşir " gazetelerinde yayımlamaya koyulmuş, İlk yayımladığı

" Tenbellik " başlıklı şiiridir.Şairin şiirlerini "Aruz" ve "Hece" vezniyle yazan şair , Şiirin başka bir sanatını da denemiş, bir kaç divan ve kitabı kendi anadiline çevirmekte başarı yazmıştır" .(٢)

Gün batmak üzere, bahar kapıda , su sesi, kuş sesleri ve ben kısık bir sesle Hasan

Görem'in (Rüya)divan şiirini okuyorum :

" Rüyamada bulundum gece bir seyr-i seferde

Bir aleme vardım elem olmazmış o yerde"

"Bu şairin duygularını anlamak ona yaklaşmak için gözlerimi kapatarak kısa bir zaman diliminde olsa bile kendimi simsiyah bir odanın zifri karanlığın esaretine anlatmaz" . Ayrıca şairin Rüyada gördüğü benzer özellikleri taşıyan tasalardan, yoksulluk sıkıntısından uzak olan, tıpkı rüyasında gördüğü o milleti örnek alıp sağlam güvenilir bir yaşam sürmemizi ister :

Biz de olalım işte o millet gibi ciddi

Ta düşmeyelim kahrü sefaletlere bir de

Geçmişteki gamlardan eğer almasa ibret

İnsan ezilir yükselemez olduğu yerde

"Hasan Görem en sevdiğimiz, hayran duyduğumuz bir halık şairdir. Eşi, benzeri kolayca bulunmayan, unutulmaz bir şairdir . Yüz yıllar geçse de yazdığı şiirler peşimize düşer.

Şairin gönül ve fikir dünyasına girmek istersen sen de bir gönlüğüne görme engeli

olarak karanlığın verdiği heyecanı yaşa . İşte o zaman sen Hasan Göreme yaklaşarak

şiirlerini anlarsın. Rhu şad gömütü nurla dolsun" . (٣)

١
Dertli Bir Dosta

- ١- " Yıllarca geceler uykusuz kaldım"
" Bulmadım derdini dinleyen dostum"
" Hayretler içinde düşündün daldın"
" Bulmadın derdini dinleyen dostum"
- ٢- " Kim bilir ömründe ne kahır çektin"
" Kimin için ağladın göz yaşı döktün"
" Ateşte mum gibi eridin çöktün"
" Bulmadın derdini dinleyen dostum"
- ٣- " Nedendir bu kadar bahtın kararmış"
" Yaralı bağırını gam oku yarmış"
" Söylersin kalbimi kederler sarmış"
" Bulmadın derdini dinleyen dostum"
- ٤- " Ne yardan bahsettin ne mülkü maldan"
" Üzüldün , ezelden tek bir melalden"
" Arasın bir hekim ağlansın haldan"
" Bulmadın derdini dinleyen dostum"
- ٥- " Nereden nereye koşup gidersin"
" Başına vurarsın feryat edersin"
" Garipsin burada artık nedersin"
" Bulmadın derdini dinleyen dostum"
- ٦- " Yıllardan beridir lafımız dilde "
" Gönülden coşan yok sazımız elde "

" Söyleyen ne yaptık biz bunca yılda"

" Bulmadın derdini dinleyen dostum"

٧- " Kimmimiz kız sever, kimimiz kaldın"

" Maiyet koymuşuz bunun da adın "

" Lafın da kaçırardan doğrusu tadın"

" Bulmadın derdini dinleyen dostum"

٨- " Gönülünden gayretler çalışan vardır"

" Pek azdır cefaye alışan vardır "

" Seninle şu derdi paylaşan vardır "

" Bulmadın derdini dinleyen dostum "

٩- " Her sözün geçeğin , arasın insan"

" Bulmalı derdini çaresin insan"

" İmkanı varsa yarasın insan"

" Bulmadın derdini dinleyen dostum"

١٠- " GÖREM halını söylemez yaman"

" Gün gelir ufaktan dağılır duman"

" Bir gün bulunur gerçi bu zaman"

" Bulmadın derdini dinleyen dostum" (٤)

Emelim

١- " Solsun da bütün güller, ezilsin de çiçekler

Solmaz emelim hala gönül bir günü bekler "

٢- " Geçmiş gecemiz işte şafak bizce yakındır

Doğdu ise güneş cümle kederler geçecekler"

- ٣- " Elbette o gün bizler için başka bahardır
Var başka sa'adet o zaman görecekler "
- ٤- " Binlerce perişan kalan insan bugün
En son şairler yaraları , hep gülecekler "
- ٥- " İstersen eğer hoş günü görmek daha erken
Gayretle çalışan sarfedelim ciddi emekler "
- ٦- " Dalmazsa eğer uykuya millet vatan ölmez
Her haini, her zalimi zaten süecekler "
- ٧- " Aldatmayalım birbirimiz başka hevesle
Ta gerçek ola bizler için cümle dilekler "
- ٨- " Biz doğru canıştıkça yatan cennete benzer
Parlar o kadar, hayret eder huri melekler "
- ٩- " Milletle düşen sen de Görem yurdunu söyle
Var bir emelim işte gönül bir günü bek "

(٥)

Irkıımız

- ١- " Bir vatan evladınız birdir damarda kanımız
Irkıımız birdir bir olsun fikrimiz vicdanımız "
- ٢- " Bir zaman dünyaya hükmeti bizim ecdadımız
Bellidir her kes bilir alemde yüksek şanıımız "
- ٣- " Kahramanlıkla zaferle başlamış tarihimiz
Bizi mağlup edemez hiç bir zaman düşmanımız "
- ٤- " Kim demiş aslı Mağul Türk'ün yalandır kardeşim
Ari derler aslına Türk'ün temizdir kanımız "
- ٥- " Başka milletler hayatı anlamazlarmış henüz
Kaç asır milattan önce var imiş irfanımız "

- ٦- " Kahraman evladıyız amma bugün bilmem neden
Düşmüşüz bir gaflete yanmış kederle canımız"
- ٧- " Her şey olsun isteyiz bir kimse bir şey yapmadan
Neyle yükselsin bu millet var iken noksanımız"
- ٨- " Sen çalışmazsan eğer ben zahmete katlanmasam
Bellidir elbette güler bir gün bize düşmanımız"
- ٩- " Söyleme bizler neyiz kalma ümitsiz kardeşim
Gayretin göster çalış kalmaz geçer kervanımız "
- ١٠- " Korkma bir şeyden çalış dünyada azmin var ise
Bak nasıl yükselmeye bir gün olur imkanımız"
- ١١- "İsteyen hürriyetin işbirliğin etsin gerek
Düşmesin ucrumlara hem yolumuz erkanımız"
- ١٢- " Bunca aldandık ne bulduk boş yere eğlenceden
Uyanın artık bizi aldatmasın şeytanımız"
- ١٣- " Otururken dedimiz var söylüyoruz hepimiz
Kim düşünsün söyleyin bu dert için dermanımız"
- ١٤- " Önemli tedbir gerektir ağlamaktan fayda yok
Olmasın zillet bize feryadımız efganımız"
- ١٥- " Sen de milletle çalış azmin bırakma her zaman
Gam değil olsa " Görem" dünya eğer zindanımız " (٦)

Duygu

- ١- "Bu ülkü için doğru çalışmaktan bir ins
Kaybetmeyecek verse bile canını kurban"
- ٢- "Hakkında ne derlerse desinler lafa bakmam
Zaneylemesin kimse bizi asla ümitsiz"
- ٣- " Gayretle çalışmakla yarın yükseliriz biz
Aldanmamışam asla, eminim bu gidişte"
- ٤- " Bir gün gelecek ufkumuz aydın olur işte
Mefkuremizi bilme hayal anla hakikat"
- ٥- " Milleti bir türlü oyuncak gibi sanmam
Ben aldanmam her kese her lafa inanmam"
- ٦- " Tarihi temiz ırkı temiz Türk'ün ezelden
Dünya alamaz milletimin varlığını elden"
- ٧- " Her türlü fedakarlığa hazır duruyoruz
Lütfen nerede kaldı o sözler soruyoruz"
- ٨- " Bekler dururum söyle " Görem" dostunu candan
Son mektup eder gelse bizi doğrusu handan " (٧)

Gazel

- ١- " Ey benim biçare gönlüm bunca geldin zare sen
Ağlamaktan bulmadın bir derdine bir çare sen"
- ٢- " Uğradın bir bi-vefa uğruna yüzbin mihnete

Derde düştün sırrını eylemedin faş millete"

٣- " Gerçi sabreylemiyorsun ah gami firkatine
Derdini canana bildir onda derman are sen"

٤- " Derd-u gam esirisin dermana vardır ihtiyaç
Bir nikar uğrunda oldun tiğ-i hicrana amaç"

٥- " Kim eder aşk derdine maaşukiden özge ilaç
Bekle yardan merhamet yalvarma her ağyara sen"

٦- " Dost değil yalvarmağı düşmana kıldın ihtiyar
Bunca yalvardın sana olmadı kimse gam küser"

٧- " Akibet gam çekmeğe kalmadı sende iktidar
Yanmağa oldun "Görem" pervane misli nare sen" (A)

İnsan

١- " İnsan olayım, söylenen insanlığı bilsin

Aklında bütün halka zarar fikrini silsin"

٢- " Geçmişte keder verdi bize ayrılık işte

Millette işbirliğine dikkat edilsin"

٣- " Vicdan sözünün doğrusunu iş eder ispat

Bir hak yola birlikte, bugün doğru
gidilsin"

٤- " Gençler de sefih kimselere uymasın artık

Millette bugün gençlerimiz doğru
denilsin"

٥- " Yanlıştır o kim halka tekebürle bakarsa

Herkes bu zaman ciddi nezaketle
sevilsin"

- ٦- " Millet , vatan uğrunda çalışmaktan usanmaz
Mümkün olmaz yurdumuz ellerde
ezilsin"
- ٧- " Birde Görem artık göster yeni halka
Her kes bu zaman birbirinin kadrini
bilsin" (٩)

Yok

- ١- " Yok onda vefa dostunu ahbabını sanmaz
Bir dostunu ateşte görürse ona yanmaz"
- ٢- " Yan halime ben söylemedim dostum lakin
Dostum bana zulmeyledi haindir utanmaz"
- ٣- " Her doğruya bir sözle ihanette zulümdür
Bir kimsede ömründe bütün zulma
dayanmaz"
- ٤- " Buhtan edilir bazına yok asla günahı
İnsaf arayan kimse yalan bir söze
kanmaz"
- ٥- " Bir söz işitirse birisinden bu cihanda
Ma'nası nedir bilmeseydi akıl inanmaz"
- ٦- " Hakkı düşünen kimse ezilmiş bu zamanda
Zulmü seveni sorma niçin kana
boyanmaz"
- ٧- " Bir gün gelecek devir döner elbet onundur
Bir kimsenin asla ebedi ışığı yanmaz"
- ٨- " Her türlü zarar görür hain olanlar
Bilmem ne sebepten bu hiyanetten
usanmaz"
- ٩- " Surette beşer sireti hayvan huyu akrep
İnsan mı bilir nefsinin bir aybını
bilme"
- ١٠- " Ahmak olan ancak düşünüp aybını bilmez

uyanmaz" Bin tekdire uğrar yine gafletten
١١- " Cahil, sözü insan olanın kadrini kırmaz
bulunmaz" Toprak tozu düşmekle deniz asla
١٢- " Gördünse felek cevri, sen eyle tahammül
dolanmaz "(١٠) Belli feleğin carhı Görem doğru

Rüya

- ١- " Rüyamda bulundum gece bir seyr-i seferde
Bir aleme vardım elem olmamış o yerde"
- ٢- " Gördüm arada halkı bütün zevk-ü safada
Bir kimse o milletten ezilmezdi kederde"
- ٣- " Bir alem idi evleri cam yolları bellür
Güllerden asılmıştı bütün evlere perde"
- ٤- " Sordum dediler bizde cehalet de bulunmaz
Her kes çalışır yükseliyor ilm-i hünerde"
- ٥- " Her kes düşünür birbirine fayda işinde
Bir kimse çalışmaz burada halka zararda"
- ٦- " Zulüm kime sordum ne kadar bilmedi kimse
Bildim orada yok çalışan galiba şerde"
- ٧- " Biz de olalım işte o millet gibi ciddi
Ta düşmüyelim kahr-u sefaletlere bir de"

٨- " Geçmişteki gamlerden eğer almasa ibaret

İnsan ezilir yükselmez olduğu yerde"

٩- " Lütfen düşünün her sebebin iç yüzü vardır

Neymiş düşüren bizleri binbir kere derde"

١٠- " Rüya olacak galiba gerçek "Görem" artık

Bir gün sağalır varsa da bin yere çiğerde" (١١)

Bizden iş ister vatan

١- "Çalışmak isteyen işini bilsin"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

"Ayrılık fikrini akıldan silsin"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٢- " Her kes mal sever düşünür para"

"Çalışsın olmasın vicdanı kara"

"Bir millet isterse düşmesin dara"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٣- "Utansın dostunu paraya satan"

"Laf değil , bizlerden iş ister vatan"

"Söylersem alamaz halkı aldatan"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٤- "Ortada o kadar çoğalmış yalan"

"Ne dostlar bellidir ne düşman olan"

"Ararım insanlık yolunda kalan"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٥- "Kiminle konuştum kimleri sordum"

" Her gelen başkasın beğenmez gördüm"

"Kimlere söyleyim düşündüm durdum"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٦- " Her kim biliyorsa birini fena"

"Gelsinde birisini anlatsın ona"

"Arada konuşan dostu düşmana"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٧- "Nezaket adını almışız dile"

"Nezaket nerede, kimdedir hele"

"Arkadaş sırrını verenler ele"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٨- "Lütfen oturun anlaşın siz de"

"Yalanı gerçeği söyleyin yüzde"

"Vatandaş hakkını bilenler sözde"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

٩- "Doğrusu edilir bu hala hasret"

" Ne vardır bizler de kalmıyor hürmet"

"Birbirine çiğneyen gafil bu millet"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

١٠- "Yanarım dökülür gözümde yaşlar"

"Kendime ağlamam ey vatandaşlar"

"Millete eğlarım bilen kardaşlar"

"Düşünsün ne yapsa yükselir insan"

١١- " Derdimiz yürekte vermeden acı"

"Arayan olursa vardır ilac"

" Her kimin doğruysa "Görem" amacı"

" Düşünsün ne yapsa yükselir insan" (١٢)

Bekletme

١- " Bekletme yeter bunca zaman aşkına yandım"

" Yetmez mi bu hicran bana canımdan usandım"

"Vaktiyle dedin ben gelirim ben de inandım"

"Yıllar geçiyor gelmedin ah sevgilim canım"

٢- "Kurban olacak aşkına dünyada bu canım"

"Bülbül gibi ah eyleyerek geçti zamanım"

" Kar etmedi bunca sana ahu-u figanım"

"Yıllar geçiyor gelmedin ah sevgili canım"

٣- " Aşkına yanan bu canımı bilmem niye yaktın"

" Hakkımda sana söz dediler sözlere baktın"

" Hicranlar içinde bizi hasretle bıraktın"

" Yıllar geçiyor gelmedin ah sevgili canım"

٤- " Mesut olurum çehremi al saçına sürsem"

" Gamden çıkarım bir de hilal kaşını görsem"

"Aşkın başıma vurdu beni eyledi sersem"

" Yıllar geçiyor gelmedin ah sevgili canım"

٥- "Ağla Görem artık nolacak aşk ile halın"

" Söyle bu sözü yarına oldukça mecalın"

" Mecnun'a çevirdi beni Layla'yı cemalın"

" Yıllar geçiyor gelmedin ah sevgili canım" (١٣)

Basit Fiiller
Görülen Geçmiş Zaman

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
aldan- a.- dık	(aldanmak) aldandık	(٣ / ١٢)
bak- b.- tın	(bakmak) baktın	(١٠ / ٣)
bırak- b.- tın	(bırakmak) bıraktın	(١٠ / ٣)
bil- b.- dim b.- medi	(bilmek) bildim bilmedi	(٨ / ٦) (٨ / ٦)
bul- b.- duk b.- madın	(bulmak) bulduk bulmadın	(٣ / ١٢) (١ / ١) (١ / ٢) (١ / ٣) (١ / ٤) (١ / ٥) (١ / ٦) (١ / ٧) (١ / ٨) (١ / ٩) (١ / ١٠) (٥ / ١)
b.- madım	bulmadım	(١ / ١)
bulun- b.- dum	(bulunmak) bulundum	(٨ / ١)
çek- ç.- tin	(çekmek) çektin	(١ / ٢)
çevir- ç.- di	(çevirmek) çevirdi	(١٠ / ٥)
dal- d.- dın	(dalmak) daldın	(١ / ١)
de- d.- din d.- dimiz	(demek) dedin dedimiz	(١٠ / ١) (٣ / ١٣)

d.- diler	dediler	(٨ / ٤) (١٠ / ٣)
dök- d.- tün	(dökmek) döktün	(١ / ٢)
dur- d.- dum	(durmak) durdum	(٩ / ٥)
düşün- d.- düm d.- dün	(düşünmek) düşündüm düşündün	(٩ / ٥) (١ / ١)
et- e.- medi	(etmek) etmedi	(١٠ / ١)
eri- e.- din	(eritmek) eridin	(١ / ٢)
eyle- e.- di	(eylemek) eyledi	(١٠ / ٤)
gel- g.- din g.-medin	(gelmek) geldin gelmedin	(٥ / ١) (١٠ / ١) (١٠ / ٢) (١٠ / ٣) (١٠ / ٤) (١٠ / ٥)
geç- g.- ti	(geçmek) geçti	(١٠ / ٢)
gör- g.- düm	(görmek) gördüm	(٨ / ٢) (٩ / ٥)
inan- i.- dım	(inanmak) inandım	(١٠ / ١)
kal- k.- dı k.- dım k.- madı	(kalmak) kaldı kaldım kalmadı	(٤ / ٧) (١ / ١) (٥ / ٧)
kıl- k.- dın	(kılmak) kıldın	(٥ / ٦)
konuş- k.- tum	(konuşmak) konuştum	(٩ / ٥)
ol- o.- dun	(olmak) oldun	

o.- madı	olmadı	(٥ / ٤) (٥ / ٧) (٥ / ٦)
sor- s.- dum	(sormak) sordum	(٨ / ٤) (٨ / ٦) (٩ / ٥)
söyle- s.- medim	(söylemek) söylemedim	(٧ / ٢)
uğra- u.- dın	(uğramak) uğradın	(٥ / ٢)
usan- u.- dım	(usanmak) usandım	(١٠ / ١)
üzül- ü.- dün	(üzülmek) üzüldün	(١ / ٤)
ver- v.- di	(vermek) verdi	(٦ / ٢)
vur- v.- du	(vurmak) vurdu	(١٠ / ٤)
yalvar- y.- dın	(yalvarmak) yalvardın	(٥ / ٦)
yan- y.- dım	(yanmak) Yandım	(١٠ / ١)

Görülmeven Geçmiş Zaman

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
al- a.- mışız	(almak) almışız	(٩ / ٦)
aldan- a.- mamışım	(aldanmak) aldanmamışım	(٤ / ٣)
başla- b.- miş	(başlamak) başlamış	(٣ / ٣)
de- d.- miş	(demek) demiş	(٣ / ٤)
düş- d.- müşüz	(düşmek) düşmüşüz	(٣ / ٦)

geç- g.- miş	(geçmek) geçmiş	(٢ / ٢)
sar- s.- mış	(sarmak) sarmış	(١ / ٣)
yan- y.- mış	(yanmak) yanmış	(٣ / ٦)

Şimdiki Zaman

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
dur- d.- uyoruz	(durmak) duruyoruz	(٤ / ٧)
geç- g.- iyor	(geçmek) geçiyor	(١٠ / ١) (١٠ / ٢) (١٠ / ٣) (١٠ / ٤)
kal- k.- mıyor	(kalmak) kalmıyor	(١٠ / ٥)
sor- s.- uyoruz	(sormak) soruyoruz	(٩ / ٩)
söyle- s.- üyoruz	(söylemek) söylüyoruz	(٤ / ٧)
yüksel- y.- iyoruz	(yükselmek) Yükseliyor	(٣ / ١٣)
		(٨ / ٤)

Gelecek Zaman

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
geç- g.- ecekler	(geçmek) geçecekler	(٢ / ٢)
gel- g.- ecek	(gelmek) gelecek	(٤ / ٤) (٧ / ٧)
gör- g.- ecekler	(görmek) görecekler	(٢ / ٣)
g.- ecek	görecek	(٧ / ٨)

gül- g.- ecekler	(gülmek) gülecekler	(٢ / ٤)
kaybet- k.- meyecek	(kaybetmek) kaybetmeyecek	(٤ / ١)
ol- o.- acak	(olmak) olacak	(٨ / ١٠) (١٠ / ٢)
sür- s.- ecekler	(sürmek) Sürecekler	(٢ / ٦)

Geniş Zaman

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
ağla- a.- mam	(ağlamak) ağlamam	(٩ / ١٠)
aldan- a.- mam	(aldanmak) aldanmam	(٤ / ٥)
ara- a.- rım	(aramak) ararım	(٩ / ٤)
bak- b.- mam	(bakmak) bakmam	(٤ / ٢)
beğen- b.- mez	(beğenmek) beğenmez	(٩ / ٥)
bil- b.- ir b.- mem b.- mez	(bilmek) bilir bilmem bilmez	(١ / ٢) (٣ / ٢) (٧ / ٩) (٧ / ٨) (١٠ / ٣) (٧ / ١٠)
bulan- b.- maz	(bulanmak) bulanmaz	(٧ / ١١)
bulun- b.- maz b.- ur	(bulunmak) bulunmaz bulunur	(٨ / ٤) (١ / ١٠)
çalış- ç.- ır ç.- maz	(çalışmak) çalışır çalışmaz	(٨ / ٤) (٨ / ٥)
çık- ç.- arım	(çıkılmak) çıkırım	(١٠ / ٤)

dağıl- d.- ır	(dağılmak) dağılır	(١ / ١٠)
dayan- d.- maz	(dayanmak) dayanmaz	(٧ / ٣)
dolan- d.- maz	(dolanmak) dolanmaz	(٧ / ١٢)
dökül- d.- ür	(dökülmek) dökülür	(٩ / ١٠)
dur- d.- urum	(durmak) dururum	(٤ / ٨)
düşün- d.- ür	(düşünmek) düşünür	(٨ / ٥) (٩ / ٢)
ed- e.- er e.- ilir	(etmek) eder edilir	(٤ / ٨) (٥ / ٥) (٦ / ٣) (٧ / ٤) (٩ / ٩)
ezil- e.- ır	(ezilmek) ezilir	(٨ / ٨)
geç- g.- er	(geçmek) geçer	(٣ / ٩)
gel- g.- ır g.- irim	(gelmek) gelir gelirim	(١ / ١٠) (١٠ / ١)
inan- i.- mam i.- maz	(inanmak) inanmam inanmaz	(٤ / ٥) (٧ / ٥)
iste- i.- r	(istemek) ister	(٩ / ٣)
kal- k.- maz	(kalmak) kalmaz	(٣ / ٩)
kır- k.- maz	(kırmak) kırmaz	(٧ / ١١)
küs- k.- er	(küsmek) küser	(٥ / ٦)
ol-	(olmak)	

o.- ur	olur	(٣ / ١٠) (٤ / ٤)
o.- maz	olmaz	(٦ / ٦)
o.- urum	olurum	(١٠ / ٤)
san-	(sanmak)	
s.- mam	sanmam	(٤ / ٥)
s.- maz	sanmaz	(٧ / ١) (٧ / ٩)
sarı-	(sarılmak)	
s.- ır	sarılr	(٢ / ٤)
sev-	(sevmek)	
s.- er	sever	(١ / ٧)
söyle-	(söylemek)	
s.- mez	söylemez	(١ / ١٠)
uğra-	(uğramak)	
u.- r	uğrar	(٧ / ١٠)
usan-	(usanmak)	
u.- maz	usanmaz	(٦ / ٦) (٧ / ٨)
utan-	(utanmak)	
u.- maz	utanmaz	(٧ / ٢)
uyan-	(uyanmak)	
u.- maz	uyanmaz	(٧ / ١٠)
yan-	(yanmak)	
y.- maz	yanmaz	(٧ / ٧)
y.- arım	yanarım	(٩ / ١٠)
yüksel-	(yükselmek)	
y.- ir	Yükselir	(٩ / ١) (٩ / ٢) (٩ / ٣) (٩ / ٤) (٩ / ٥) (٩ / ٦) (٩ / ٧) (٩ / ٨) (٩ / ٩) (٩ / ١٠) (٩ / ١١)

Emir Kipi

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
ağlan- a.- sını	(ağlanmak) ağlansın	(١ / ٤)
anlat- a.- sını	(anlatmak) anlatsın	(٩ / ٦)
ara- a.- sını	(aramak) arasın	(١ / ٤) (١ / ٩)
bak- b.- !	(bakmak) bak	(٣ / ١٠)
bırak- b.- ma	(bırakmak) bırakma	(٣ / ١٥)
bil- b.- me b.- sını	(bilmek) bilme bilsin	(٤ / ٤) (٦ / ١) (٦ / ٧) (٩ / ١)
çalış- ç.- sını	(çalışmak) çalışsın	(٩ / ٢)
de- d.- sinle	(demek) desinler	(٤ / ٢)
denil- d.- sını	(denilmek) denilsin	(٦ / ٤)
düş- d.- mesin	(düşmek) düşmesin	(٣ / ١١) (٩ / ٢)
düşün- d.- ! d.- ün d.- sün	(düşünmek) düşün düşünün düşünsün	(٢ / ٩) (٨ / ٩) (٣ / ١٣) (٩ / ١) (٩ / ٢) (٩ / ٣) (٩ / ٤) (٩ / ٥) (٩ / ٦) (٩ / ٧) (٩ / ٨) (٩ / ٩) (٩ / ١٠) (٩ / ١١)
et- e.- sını	(etmek) etsin	(٩ / ١٢)
ezil- e.- sını	(ezilmek) ezilsin	(٣ / ١١)
göster- g.- !	(göstermek) göster	(٢ / ١) (٦ / ٦)

kal- k.- ma	(kalmak) kalma	(٣ / ٩)
kork- k.- ma	(korkmak) korkma	(٣ / ٩)
ol- o.- sun o.- masın	(olmak) olsun olmasın	(٣ / ١٠) (٣ / ١) (٣ / ٧) (٣ / ١٤) (٩ / ٢)
otur- o.- un	(oturmak) oturun	(٩ / ٨)
sevil- s.- sin	(sevilmek) sevilsin	(٦ / ٥)
sil- s.- sin	(silmek) silsin	(٦ / ١) (٩ / ١)
sor- s.- ma söyle- s.- ! s.- me s.- yin utan- u.- sın	(sormak) sorma (söylemek) söyle söyleme söyleyin (utanmak) utansın	(٧ / ٦) (٢ / ٩) (٤ / ٨) (٣ / ٩) (٩ / ٨)
yüksel- y.- sin	(yükselmek) Yükselsin	(٩ / ٣) (٣ / ٧)

Dilek-Şart Kipi

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
-----------------------------	----------------	-------------

al- a.- masa	(almak) almasa	(٨ / ٨)
gel- g.- se	(gelmek) gelse	(٤ / ٨)
gör- g.- sem	(görmek) görsem	(١٠ / ٤)
katlan- k.- masam	(katlanmak) katlanmasam	(٣ / ٨)
ol- o.- sa	(olmak) olsa	(٣ / ١٥)
ser- s.- sem	(sermek) sersem	(١٠ / ٤)
sür- s.- sem	(sürmek) sürsem	(١٠ / ٤)
ver- v.- se	(vermek) verse	(٤ / ١)
yap- y.- sa	(yapmak) yapsa	(٩ / ١) (٩ / ٢) (٩ / ٣) (٩ / ٤) (٩ / ٥) (٩ / ٦) (٩ / ٧) (٩ / ٨) (٩ / ٩) (٩ / ١٠) (٩ / ١١)

Şart Kipi

H.G. Şiirlerinde Fiiller	T.T. karşılığı	Ş.n. , B.n.
aldat- a.- mayalım	(aldatmak) aldatmayalım	(٢ / ٧)
bul- b.- malı	(bulmak) bulmalı	(١ / ٩)
düş- d.- müyelim	(düşmek) düşmüyelim	(٨ / ٧)

Sonuç

Irak Türkmenlerin Tuzhurmatu bölgesinde ünlü şairlerinden biri olan " Hasan Görem" 'dir . Tuzhurmatu bölgesinde değil Irak Türkmenler arasında tanılan bir şairdir.Yazdığı şiirlerini " sade bir dille ve halk diline yakın bir üslup dil kullanmıştır".

Bende bu tezimde Şairin hayatını , Kullandığı üslup ve etkilendiği Türk şairlerde genel bir şekilde belirtim .

Şair Türkmeneli bölgelerinde ve özellikle Tuzhurmatu bölgesinde ve diğer bölge-

lerde en ünlü ve sevimli şairlerden biri olduğundan dolayı hakkında bir çok şiirler yazılmış-

tır.Yazılan şiirlerinden bir kaç şiir seçerek ve bir karşılaştırma yaparak Türkiye Türkçesinde

kullanılan fiiller Görem'in şiirlerinde aynısı ya da ayrı olarak kullanıp kullanılmamasını gösterdim .Görem'in şiirlerinde bulunan fiilleri çıkararak Ab'ye göre bir dizin yapıp Türkiye

Türkçesinde bulunan karşılığını da gösterdim . Ayrıca şairin şiirlerinden bir kaç şiir örnek alarak ve en önemli yönler şairin şiirlerinde Türkmeneli bölgelerinde konuşulan Lehçe, ağız ve şivelerinin kullanılmasıdır.Bunun yanında şiirlerinde Arapça ve Farsça sözcüklerin kullanılmasına da önem vermiştir.

Kaynaklar

١-Abdullatif BENDEROĞLU, *Çağdaş Türkmen Şairleri* , s . ٨٢ – ٨٥ .

٢-Uryan Veli DEMİRCİ, *Rüya Divanı*, s.٣ .

٣-Mikdat BEYOĞLU, *Hasan Görem Tuzhurmatu* , s. ٩ -١٠ .

٤-Şemsettin KÜZEÇİ, *Kerkük Şairleri*, s. ١٩٢.

٥-*Adı Geçen Eser*, s. ١٩٥.

٦-Hasan GÖREM, *Rüya Divanı*, s.١٥.

٧-*Adı Geçen Eseri*, s.١٨.

٨- *Adı Geçen Eseri*, s.١٩.

٩- *Adı Geçen Eseri*, s.٣٦.

١٠-Hasan GÖREM, Yok (١), *Yurd Gazetesi*, Aralık, ١٩٩٥.

١١- Hasan GÖREM, *Rüya Divanı*, s. ٤٣.

١٢- *Adı Geçen Eseri*, s. ٤٧.

١٣- *Adı Geçen Eseri*, s. ٥٢.

Kaynakça

Kitaplar

١-Abdullatif BENDEROĞLU , *Çağdaş Türkmen Şairleri* , ١.C ,
Türkmen

Kültür Müdürlüğü , ez- Zaman Basımevi , Bağdat , ١٩٧٣ .

٢-Hasan GÖREM , *Rüya Divanı* , ٢.C , Irak Türkmen Cephesi ,
Salahaddin

Kolu .

٣-Şemsettin KÜZEÇİ , *Kerkük Şairleri* , ١. Baskı , ١.C , Dünya Genç
Türk

Yazarlar Birliği , Ankara , ٢٠٠٦ .

Dergi ve Gazeteler

١-Mıkdat BEYOĞLU , *Hasan Görem Tuzhurmatu* , Türkmen Yazarı
Dergisi,

Sayı: ٣ , ٢٠٠٦ .

٢-Hasan GÖREM , *Yok (١)* , Yurd Gazetesi , Sayı: ١١٩٨ , Yıl: ٣١ ,
Aralık ,

١٩٩٥ .

٣-İrfan VELİ DEMİRÇİ , *Rahmetli Göremin Dilinden* , Aksu
Gazetesi ,

Irak Türkmen Cephesi , Salahaddin Kolu , Sayı: ٤٣ , Yıl : ٤ ,
Mayıs,

٢٠٠٧.

*Verbs in Turkmen folk poetry and its comparison in modern Turkish language
Hassan korm as a model of it*

Sarhan Adnan Halaf

H Salahuddin Eđitim Müdürlüđu _ Tuz Bölümü ala

Tuzkhurmato is known as the city of salt and the monuments that is mentioned in many of travellers`, tourists` and landscape lovers` memorandum.

It is not strange to see the birth of great poets, artists and original writers in Tuzkhurmato . Hasan Guram is among of these poets. Though the long time between us, we never forget him because he present in our imagination and soul.

Hasan Guram was known in the city by his tall frame and Turkmanish dress . His love to Turkmanish people and the country in general reflected in his poems and how he beautifully wrote these poems.

He took on himself to solve the issue of humanity and also political problems through his steady poems that make something different in reducing people`s suffering .

Hasan Guram succeeded by his poems to prove what Turkmanish people suffering in Tuzkhurmato from the injustice and gloom and severity and for these reasons he stayed undyig in minds.

To produce my thankful to his efforts towards Turkmanish people , I made my paper's title "Verbs in Turkmen folk poetry and its comparison in modern Turkish language Hassan korm as a model of it "

my paper talks about his life and his style in poem writing furthermore the poems which said due to him. At the end , I want to thank everybody helps me to complete this work.

Key words : Tuz , Hasan Guram , vision , My hop , Do not wait .